

Föreskrift 62/011/2000

YRKESEXAMEN
FÖR AMBULANSFÖRARE

2000

GRUNDER FÖR
FRISTÅENDE EXAMEN

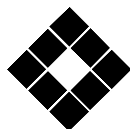
YRKESEXAMEN FÖR AMBULANSFÖRARE

EXAMENSGRUNDER

UTBILDNINGSTYRELSEN 2002

Edita Prima Oy
Helsingfors 2002

ISBN 952-13-1110-X (häft.)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

DNR **62/011/2000**

FÖRESKRIFT **Iakttas som förpliktande**
DATUM **5.10.2000**
Giltighetstid **fr.o.m. 15.10 2000 tillsvidare**

De stadganden på vilka befogenheten att
utfärda föreskriften bygger

L 631/1998 13 § 2 mom

F 812/1998 1 § 1 mom

Upphäver Föreskrift Nr

Ändrar Föreskrift Nr

GRUNDERNA FÖR YRKESEXAMEN FÖR AMBULANSFÖRARE

Utbildningsstyrelsen har fastställt grunder för yrkesexamen för ambulansförare.
Examensgrunderna skall iakttas fr.o.m. 15.10.2000 tillsvidare.

Utbildningsanordnare som ordnar utbildning som förbereder för examen eller för del därav skall göra upp och godkänna en läroplan för utbildningen med beaktande av vad som bestämts i dessa grunder. Som en del av den förberedande utbildningen skall ordnas prov som utvisar yrkesskickligheten.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

Om de uppgifter som skall antecknas på betygen och om betygsmodellerna samt om grunderna för uppgörandet av de personliga studieprogrammen bestäms separat.

Generaldirektör

JUKKA SARJALA

Jukka Sarjala

Undervisningsråd

AINO RIKKINEN

Aino Rikkinen

INNEHÅLL

Kapitel 1

Syftet med fristående examina och målen för dem	7
1 § Fristående examina	7
2 § Förberedande utbildning för fristående examina	7
3 § De allmänna grunderna för sättet av påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna	8

Kapitel 2

Uppbyggnaden av yrkesexamen för ambulansförare	8
1 § Delarna i examen	8

Kapitel 3

Yrkesskicklighet som krävs i yrkesexamen för ambulansförare och grunderna för bedömningen	9
---	---

Obligatoriska delar

1 § Yrkesmässig utveckling	9
a) Kraven på yrkesskicklighet	9
b) Mål och kriterier för bedömningen	9
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	11
2 § Kännedom om administrations- och servicesystemet	11
a) Kraven på yrkesskicklighet	11
b) Mål och kriterier för bedömningen	11
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	15
3 § Akutvård vid sjuktransporter	15
a) Kraven på yrkesskicklighet	15
b) Mål och kriterier för bedömningen	15
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	23
4 § Ambulanskörning och larmutryckning	24
a) Kraven på yrkesskicklighet	24
b) Mål och kriterier för bedömningen	24
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	26

Valfria delar

5 § Självständig yrkesutövning	26
a) Kraven på yrkesskicklighet	26
b) Mål och kriterier för bedömningen	26
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	28

6 §	Arbetet som ambulansförare i akutvårdsorganisationen	29
a)	Kraven på yrkesskicklighet	29
b)	Mål och kriterier för bedömningen	29
c)	Sätten att påvisa yrkesskicklighet	30

Kapitel 1

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM

1 § FRISTÅENDE EXAMINA

De fristående examina är inte beroende av det sätt på vilket man förvärvat sig sin yrkesskicklighet. De färdigheter som examinanderna har skaffat sig genom utbildning, i arbetslivet eller genom sina fritidsintressen behandlas som en helhet, så att detta kunnande kan användas när den erfordrade yrkesskickligheten skall påvisas vid de fristående yrkesproven.

De fristående examina är modulära till sin struktur. De utgörs av uppgiftshelheter, som utgår från arbetslivet och dess utvecklingsbehov och kännetecknande för examina är att i dem förenas arbetet med den teoretiska bakgrunden. Typiskt för examina är också en mångsidig yrkesskicklighet och att arbetsprocessen integreras med resultaten av den. Varje del av en examen utgör ett delområde av yrkeskompetensen, som kan lyftas ut ur den naturliga arbetsprocessen och bilda en självständig helhet som kan bedömas. De fristående yrkesproven arrangeras och avläggs flexibelt för en examensdel i sänder. Examinandernas mål kan också vara att endast avlägga en eller flera delar av en examen, inte hela examen.

Utgångspunkten för beskrivningen av kraven på yrkesskicklighet är den kvalifikationsbestämning som anses vara lämpligast för yrkesområdet. Beskrivningen koncentreras på kraven för branschens centrala funktioner, behärskandet av arbetsprocessen och omfattande yrkespraxis. I kraven ingår också de för arbetslivet nödvändiga språkkunskaperna och sociala färdigheterna.

2 § FÖRBEREDANDE UTBILDNING FÖR FRISTÅENDE EXAMINA

Systemet med fristående examina kan inte formellt ställa examinanderna inför förhandsvillkor i fråga om utbildning. I huvudsak avläggs dessa examina i samband med något slag av förberedande utbildning.

Den som anordnar förberedande utbildning skall fastställa läroplanen för utbildningen enligt examensgrunderna. Utbildningen och de fristående yrkesprov som ingår i den skall läggas upp enligt examensdelarna. Det åligger utbildningsanordnaren att arrangera de fristående yrkesproven som en del av den förberedande utbildningen. Till de studerandes skyldigheter hör att delta i dessa prov i samband med studierna.

De gemensamma studier, som ingår i en grundexamen som avläggs som grundläggande yrkesutbildning, är inte obligatoriska i en utbildning som förbereder för en grundexamen som avläggs som en fristående examen. Målen för dessa studier beaktas dock i tillämpliga delar i läroplanen och i arrangemangen för undervisningen.

3 § DE ALLMÄNNA GRUNDERNA FÖR SÄTTET AV PÅVISA YRKESSKICKLIGHET OCH FÖR BEDÖMNING AV EXAMENSPRESTATIONERNA

Bedömningen av de fristående yrkesproven förutsätter metodisk insamling av material, beslutsfattande och dokumentering angående examinandernas yrkesmässiga och arbetsrelaterade färdigheter, som jämförs med de i examensgrunderna fastställda kraven på yrkesskicklighet och med bedömningskriterierna. Tyngdpunkten vid bedömningen ligger på det praktiska arbetet och arbetsmetoderna. Färdigheterna eller kunnandet bedöms i allmänhet direkt enligt motsvarande arbete.

Miljön där de fristående yrkesproven avläggs skall vara möjligast realistisk och autentisk. Vid bedömningen tillämpas mångsidigt olika kvalitativa bedömningsmetoder såsom observationer, intervjuer, frågor och portföljer samt självbedömning och gruppbedömning. De fristående yrkesproven läggs upp för varje examensdel så att man vid proven kan bedöma om examinanden uppfyller de centrala målen när det gäller yrkeskompetensen.

Målen för bedömningen anger de kompetensområden som ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Målen hänför sig till de centrala färdigheterna och man ser till att examinanden behärskar den teori som ligger till grund för arbetet samt att han/ hon behärskar arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och arbetsprocesser. Såväl målen för bedömningen som bedömningskriterierna härleds ur kraven på yrkesskicklighet för motsvarande examensdel. Kriterierna för bedömningen baserar sig på målen för bedömningen och de beskriver och preciserar vad som krävs för en godkänd prestation.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV YRKESEXAMEN FÖR AMBULANSFÖRARE

1 § Delarna i examen

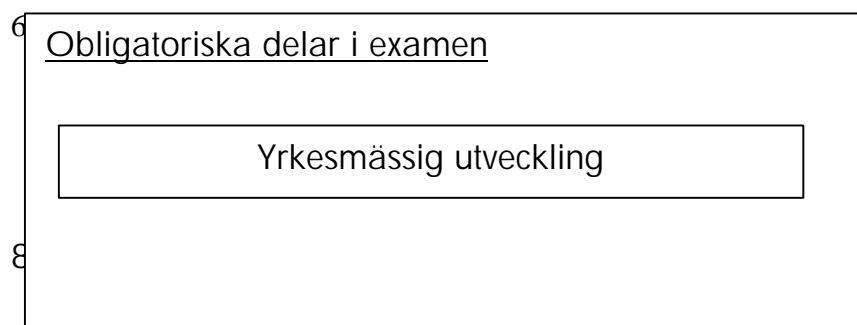
Yrkesexamen för ambulansförare består av fyra obligatoriska delar och en valfri del. Examen är komplett när alla fem delarna avlagts med godkänt resultat.

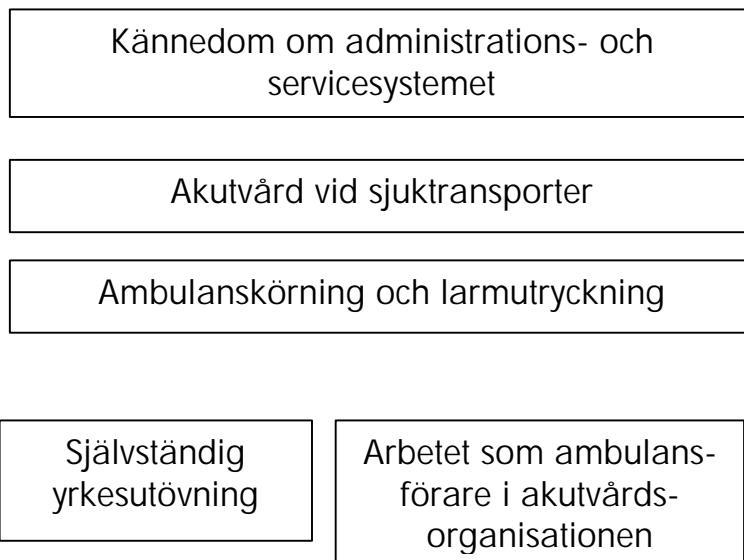
De obligatoriska delarna är:

1. Yrkesmässig utveckling
2. Kännedom om administrations- och servicesystemet
3. Akutvård vid sjuktransporter
4. Ambulanskörning och larmutryckning

De valfria delarna är:

5. Självständig yrkesutövning

Figur 1. Delarna i yrkesexamen för ambulansförare

Kapitel 3

YRKESKICKLIGHET SOM KRÄVS I YRKESEXAMEN FÖR AMBULANSFÖRARE OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

A. OBLIGATORISKA DELAR I EXAMEN

1 § Yrkesmässig utveckling

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Ambulansföraren skall känna till social- och hälsovårdens etiska principer och kunna beskriva deras betydelse för yrkesverksamheten.	De etiska principerna inom social- och hälsovården: ? känner till de etiska rekommendationerna utfärdade av Riksomfattande etiska delegationen inom hälso- och sjukvården (ETENE)
Ambulansföraren skall känna till de värderingar och den människosyn som tillämpas i hans arbete.	Kännedom om värderingar: ? kan redogöra för värdegrunden och människosynen i arbetet som ambulansförare ? känner till hur värderingarna och människosynen inverkar på ambulansförarens arbete
Ambulansförarens lösningar bör vara etiskt övervägda.	Etiska överväganden: ? kan göra etiska överväganden ur hälso- och sjukvårdens perspektiv
Ambulansföraren skall ha moralisk	Moralisk omdömesförmåga:

omdömesförmåga i sitt arbete.	<ul style="list-style-type: none"> ? kan motivera sina val ur många olika synvinklar ? kan dra välgrundade slutsatser
Ambulansföraren skall vara medveten om sitt ansvar gentemot sin arbetspartner, patienterna och hela hälso- och sjukvårdskedjan.	<p>Ansvarskänsla:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan motivera de val han gjort i arbetet ur hälso- och sjukvårdens perspektiv ? tar ansvar för patientsäkerheten och den allmänna tryggheten
Ambulansföraren skall följa gemensamma avtal och målsättningar.	<p>Avtal om ambulansförarens arbete och arbetsuppgifter:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? känner till och följer kollektivavtalen ? känner till och följer innehållet i sjuktransportavtalet ? följer hälsovårdscentralens och sjukvårdsdistriktets föreskrifter ? iakttar personliga och yrkesmässiga rättigheter och skyldigheter samt medicinska och terapeutiska verksamhetsregler i arbetet
Ambulansföraren skall kunna motivera sina åtgärder och förstå kunskapens praktiska betydelse i arbetet.	<p>Kunskapens praktiska betydelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan bedöma kunskapens praktiska betydelse i det egna arbetet ? väljer kritiskt den kunskap som skall användas
Ambulansföraren skall känna till sitt eget sätt att behandla information och förstå sitt eget sätt att lära.	<p>Det egna sättet att behandla information och lära sig:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan redogöra för sitt sätt att samla in och behandla information ? kan bedöma sig själv som lärande och sin inläring
Ambulansföraren skall vara medveten om kraven och förändringarna i arbetslivet.	<p>Medvetenhet om förändringar i arbetslivet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan bedöma omfattningen och läget för förändringen i miljön och arbetslivet
Ambulansföraren skall kunna använda olika informationssökningsmetoder samt den datatekniska utrustning som behövs vid informationssökningen.	<p>Färdigheter i informationssökning och databehandling:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan använda IT-utrustningen och programmen inom sin alarmeringskrets och sitt verksamhetsområde ? känner till och kan använda den egna branschens viktigaste informations-sökningsmetoder i arbetet ? har god förmåga att använda datateknik och andra hjälpmedel som behövs i arbetet som ambulansförare
Ambulansföraren bör ta ansvar för utvecklingen av branschen.	<p>Ansvar för branschens utveckling:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan redogöra för utvecklingsbehoven och utvecklingsätten inom branschen

<p>Ambulansföraren skall kunna bedöma sitt eget arbete och utveckla sitt yrkeskunnande.</p>	<p>Bedömning och utveckling av sitt yrkeskunnande:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan realistiskt utvärdera det egna yrkeskunnandet och bedöma behovet av utveckling ? kan ta emot feedback och använda den till att utveckla yrkeskunnandet
---	---

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

Delen Yrkesmässig utveckling skall bedömas på basis av praktiskt arbete, skriftlig produktion, simulerade situationer och muntliga redogörelser samt kombinationer av dessa.

Ambulansförarens kännedom om sina värderingar och moral samt yrkesskicklighet vid förändringar i arbetslivet skall bedömas utgående från muntliga redogörelser, skriftliga uppgifter samt självvärdering.

2 § Kännedom om administrations- och servicesystemet

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Ambulansföraren skall arbeta enligt verksamhetsidén inom sjuktransport- och akutvårdssystemet i regionen, följa den egna branschens etiska och moraliska verksamhetsprinciper samt arbeta patientorienterat.</p> <p>Ambulansföraren skall handla i enlighet med hur ansvarsområdena inom social- och hälsovårdens kristjänster är uppbyggda samt förstå sitt eget verksamhetsområde.</p>	<p>Verksamhetsidéns innehåll:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? arbetar enligt verksamhetsidén för sjuktransport- och akutvårdssystemet inom sitt verksamhetsområde ? följer etiska verksamhetsprinciper ? arbetar patientorienterat <p>Kristjänsternas uppbyggnad:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? känner till och vet hur ansvarsområdena inom social- och hälsovårdens kristjänster är uppbyggda ? känner till sin alarmeringskrets och sitt verksamhetsområde
<p>Ambulansföraren skall kunna arbeta i enlighet med sina arbetsuppgifter inom alarmeringskretsens och samarbetsområdets räddningstjänstorganisation.</p>	<p>Räddningstjänstorganisationen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? känner till alarmeringskretsens och verksamhetsområdets räddningstjänstorganisation ? kan samarbeta med olika sektorer (räddningsväsendet, polisen, gränsbevakningen, luftfartsmyndigheterna) ? följer larmcentralens verksamhets- och larmregler inom sin alarmeringskrets och sitt samarbetsområde samt känner till de larmkoder som används.
<p>Ambulansföraren skall behärska de olika sätten att arrangera och förverkliga arbetet inom sjuktransport- och akutvårdssystemet</p>	<p>Kännedom om systemet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? känner till olika sätt att arrangera och förverkliga arbetet inom sjuktransport- och

<p>samt de skyldigheter som är förbundna med verksamheten.</p>	<p>akutvårdssystemet ? känner till skyldigheterna inom verksamheten</p>
<p>Ambulansföraren skall följa de lagar och förordningar som reglerar sjuktransport- och akutvårdssystemet samt förstå deras betydelse och innehåll med avseende på det egna arbetet.</p>	<p>Kännedom om lagar och förordningar som berör systemet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? känner till och följer de lagar och förordningar som berör och styr sjuktransport- och akutvårdssystemet ? arbetar enligt gällande EU-bestämmelser <ul style="list-style-type: none"> ? känner till folkhälsolagen (66/1972) <ul style="list-style-type: none"> ? ambulansväsendets och det medicinska räddningsväsendets åligganden ? känner till lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) <ul style="list-style-type: none"> ? sjukvårdsdistriktens regionala åligganden i fråga om anordnande av specialiserad sjukvård ur ambulansförarens perspektiv ? känner till sjukförsäkringsförordningen (473/1963) i anslutning till sjukförsäkringslagen (11/1963) <ul style="list-style-type: none"> ? ersättning av nödvändiga sjuktransportavgifter enligt folkhälsolagen till förmån för den försäkrade ? känner till läkemedelslagen (508/1987) <ul style="list-style-type: none"> ? förvaring och utdelning av mediciner ? känner till lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) samt författningen om klientavgifter inom social- och hälsovården <ul style="list-style-type: none"> ? uppbärande av avgifter för akutvård och för sjuktransporter med utryckningsfordonet ? känner till förordningen om sjuktransport (565/1994) <ul style="list-style-type: none"> ? definition av begreppen inom sjuktransport och akutvård ? sjuktransporterna som en del av folkhälsoarbetet samt den specialiserade sjukvården ? känner till lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) <ul style="list-style-type: none"> ? ställning, rättigheter och skyldigheter för de yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som nämns i lagen ? känner till förordningen om

	<p>yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (564/1994)</p> <ul style="list-style-type: none"> ? yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården med skyddad yrkesbeteckning ? känner till strafflagen (39/1889, 21 kap. 14-15 §§) <ul style="list-style-type: none"> ? straffen för att utsätta andra för fara och försumma räddning, tystnadsplikten ? känner till lagen om räddningsväsendet (561/1999) <ul style="list-style-type: none"> ? de samarbetande myndigheterna, nödcentralernas uppgifter samt administrationen av den operativa verksamheten ? känner till förordningen om räddningsväsendet (857/1999) <ul style="list-style-type: none"> ? det kommunala räddningsväsendets uppgifter
<p>Ambulansföraren skall känna till och följa de lagar och förordningar som reglerar patientens/klientens självbestämmanderätt och som övervakar ambulansförarens yrkesverksamhet.</p>	<p>Kännedom om de lagar och förordningar som berör ambulansförarens yrkesverksamhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? känner till och följer de lagar och förordningar som reglerar yrkesverksamheten vid sjuktransporter ? Följer L (785/1992) om patientens ställning och rättigheter <ul style="list-style-type: none"> ? patientens rätt till god hälso- och sjukvård och ett gott bemötande i vårdssituationer samt vårdarens skyldighet att beakta patientens åsikter i fråga om vården ? vårdarens skyldighet att ge nödvändig vård för att bekämpa fara för patientens liv eller hälsa ? följer patientskadelagen (585/1986) <ul style="list-style-type: none"> ? ersättning för eventuella personskador som förorsakats av en undersöknings- eller vårdåtgärd eller någon annan motsvarande åtgärd ? följer mentalvårdslagen (1116/1990) <ul style="list-style-type: none"> ? ordination av vård oberoende av egen vilja (begränsning av patientens självbestämmanderätt) ? vård oberoende av patientens vilja med en yrkesutbildad person inom hälsovården som vårdare ? följer lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986) och förordningen om

	<p>smittsamma sjukdomar (786/ 1986)</p> <ul style="list-style-type: none"> ? förebyggande av smittsamma sjukdomar ? avgifter och ersättningar ? följer lagen om missbrukarvård (41/1986) ? ordination av tvångsvård ? följer barnskyddslagen (683/1983) ? omhändertagande och anmälningsskyldighet ? följer och arbetar enligt övriga lagar, förordningar och bestämmelser ? iakttar förändringar i lagar, förordningar och bestämmelser samt arbetar enligt dem
<p>Ambulansföraren skall känna till de samarbetspartner och myndigheter som sjuktransport- och akutvårdssystemet samverkar med i jour- och verksamhetssituationer.</p>	<p>Kännedom om samarbetspartner och myndigheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? känner till uppbyggnaden av social- och hälsovårdens, räddningsväsendets och polisväsendets organisation ? känner till verksamhetssätten ? vet hur olika samarbetsorganisationer agerar under exceptionella förhållanden
<p>Ambulansföraren skall iaktta ansvarsfördelningen när det gäller det situationsanpassade ledarskapet inom sitt ansvarsområde i aktiva sjuktransport- och akutvårdssituationer. Han skall också kunna fungera som situationsansvarig och känna till olika samarbetspartners och myndigheters administrativa system.</p>	<p>Situationsanpassat ledarskap samt ansvarsområden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan definiera sitt ansvarsområde i aktiva sjuktransport- och akutvårdssituationer ? kan arbeta som representant för hälsovården och som operativ ledare för det medicinska räddningsväsendet samt följa verksamhetsreglerna inom sitt område
<p>Ambulansföraren skall känna till och förstå betydelsen av kvalitativa verksamhetsprinciper inom sjuktransport- och akutvårdssystemet.</p>	<p>Utveckling av kvaliteten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? arbetar som ambulansförare enligt kvalitetsmålsättningarna ? känner till de mätare av arbetets kvalitet som används inom branschen ? deltar i utvecklingen av kvaliteten inom branschen som expert på sitt arbete

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

Delen Kännedom om administrations- och servicesystemet skall bedömas på basis av examinandens kunskaper om regionens sjuktransportsystem och nätverk av aktörer. Examinanden bekantar sig med ambulansverksamheten och dess utveckling ur kommunens synvinkel och gör en utredning över detta. Som material för bedömningen används förutom praktiskt arbete även portföljer, projektrapporter, skriftliga utvecklingsplaner m.m. De bedömda prestationerna skall dokumenteras och feedback om dem ges till examinanden direkt efter bedömningen.

3 § Akutvård vid sjuktransporter

<p>a) Kraven på yrkesskicklighet</p> <p>Ambulansföraren skall kunna undersöka patienten och göra en bedömning av hans kliniska tillstånd utan akutvårdsutrustning på ett patientorienterat, individuellt och säkert sätt.</p> <p>Ambulansföraren skall kunna välja transportställning, immobiliseringsmetod, transport- och förflyttningssätt samt rätt transportredskap enligt patientens tillstånd.</p> <p>Ambulansföraren skall kunna undersöka</p>	<p>b) Mål och kriterier för bedömningen</p> <p>Bedömning av det kliniska tillståndet:</p> <ul style="list-style-type: none">? kan undersöka barn-, vuxna och äldre patienter? har förmåga att lyssna på barn-, vuxna och äldre patienter? kan hålla en barn-, vuxen- eller äldrepatient under observation? undviker att framkalla smärta vid undersökningar? kan bedöma patientens allmänna anatomiska tillstånd och identifiera eventuella avvikelser samt kan motivera sina slutsatser? kan identifiera orsaken till symtomen och bedöma risknivån på det sätt som patientens tillstånd kräver? kan identifiera barn-, vuxen- och äldrepatientens fysiologiska allmäntillstånd och dess avvikelser samt kan motivera sina slutsatser? känner till de medicinska och kliniska begreppen och kan använda dem i undersökningssituationer? kan dra slutsatser på basis av arbetsdiagnosen på basnivå inom akutvården? kan vägleda och informera samt dokumentera händelseförloppet vid akutvården? kan informera om patientens tillstånd och vård (kommunikations-, konsultations- och interaktionsförmåga) <p>Inledning av vården enligt den kliniska bedömningen av patientens tillstånd:</p> <ul style="list-style-type: none">? kan välja och använda en anatomiskt korrekt förflyttnings-, stöd- och spjälningssutrustning, t.ex. stödkrage, vakuumskena, dragskena, skopbår och spjäla för överkropp? granskar utrustningens skick och tar ansvar för patientens säkerhet? kan välja lämpligt transportsätt och bedöma hur brådskande transporten är <p>Bedömning av andningen och</p>
---	--

patientens andning och påbörja akutvård enligt patientens tillstånd och symtom.

undersökning av tillståndet utan hjälpmedel:

- ? beaktar patientens ångest, rädsla och smärta p.g.a. störningar i andningen
- ? tar hänsyn till, stödjer och vägleder anhöriga, närstående och andra som finns på platsen
- ? behärskar andningsorganens anatomi
- ? kan namnge och lokalisera patientens andningsorgan
- ? kan bedöma det fysiologiska tillståndet och avvikelserna hos patientens andningsorgan samt motivera sina slutsatser
- ? kan bedöma andningens fysiologiska funktion och avvikelser hos en barn-, vuxen- och äldrepatient samt motivera sina slutsatser genom att jämföra det normala fysiologiska tillståndet med det patologiska
- ? känner till läkarvetenskapliga och kliniska begrepp och kan använda dem i undersökningssituationer för att benämna de patologiska förändringar i andningen som observeras
- ? kan lyssna på andningen
- ? kan dra slutsatser samt vägleda och informera patienten
- ? kan informera om patientens tillstånd och vård (kommunikations-, konsultations- och interaktionsförmåga)

Undersökning av patientens andning och bedömning av vårdbehovet med hjälpmedel:

- ? behärskar de grundläggande metoderna för kontroll av andningen (syrgassaturation och koldioxidanalysator)
- ? känner till hur kontrollinstrumenten (pulsoxymetern, kapnometern) fungerar och hur man använder dem samt kan ställa mätvärdena i relation till patientens kliniska tillstånd
- ? kan granska utrustningens skick, följa säkerhetsanvisningarna och identifiera typiska fel
- ? kan dra slutsatser samt vägleda och informera patienten

Underlättande av patientens andning enligt akutvårdskraven på basnivå:

- ? kan ge syrgasbehandling och välja metod enligt patientens tillstånd och symtom samt enligt graden av andningssvårigheter

Ambulansföraren skall kunna undersöka hjärtats funktion och blodomloppets tillstånd samt kunna påbörja vård med hänsyn till patientens tillstånd och symtom och enligt akutvårdskraven på basnivå.

- ? kan välja rätt och lagom stor svalgtub samt placera den korrekt
- ? kan underlätta andningen med hjälp av maskventilation
- ? kan utföra endotrakeal intubation på en livlös patient och/eller någon alternativ metod för att ha kontroll över luftvägarna
- ? kan granska utrustningens skick, underhålla den samt följa säkerhetsanvisningarna
- ? kan dra slutsatser samt vägleda och informera patienten

Undersökning av hjärtats funktion och blodomloppets tillstånd utan hjälpmedel:

- ? beaktar patientens ångest, rädsla och smärta p.g.a. störningar i hjärtat och blodomloppet
- ? tar hänsyn till, stödjer och vägleder anhöriga, närstående och andra som finns på platsen
- ? kan konstatera störningar i hjärtats pumpfunktion och rytm
- ? behärskar blodomloppets anatomi och fysiologi
- ? kan undersöka och lokalisera hjärtat, artärerna och venerna på en barn-, vuxen eller äldrepatient
- ? kan bedöma det kapillära, perifera och centrala blodomloppets tillstånd (på basis av hudens färg/temperatur, nagelbäddarnas färg samt artärernas pulsvåg)
- ? kan bedöma hjärtats funktion och avvikelser i funktionen utan hjälpmedel och motivera sina slutsatser genom att jämföra det normala fysiologiska tillståndet med det patologiska
- ? kan bedöma blodomloppets tillstånd och avvikelser utan hjälpmedel och motivera sina slutsatser genom att jämföra det normala fysiologiska tillståndet med det patologiska
- ? känner till läkarvetenskapliga och kliniska begrepp och kan använda dem i undersökningssituationer för att benämna de patologiska förändringar i hjärtats funktion och blodomloppet som observeras
- ? kan dra slutsatser samt vägleda och informera patienten
- ? kan informera om patientens tillstånd och vård (kommunikations-, konsultations- och interaktionsförmåga)

Ambulansföraren skall kunna undersöka patientens neurologiska tillstånd och påbörja en behandling anpassad till patientens tillstånd och symtom enligt akutvårdskraven på basnivå.

Undersökning av patientens hjärta och blodomlopp samt bedömning av vårdbehovet med hjälpmedel:

- ? behärskar de grundläggande metoderna för undersökning av blodomloppet (EKG-övervakning på monitor, blodtrycksmätning med mätare och genom palpering, auskultering av hjärtat)
- ? känner till hur olika kontrollapparater (EKG-monitor, defibrillationsmonitor samt manuell och automatisk blodtrycksmätare) fungerar och hur man använder dem
- ? kontrollerar utrustningens skick och följer säkerhetsföreskrifter
- ? kan dra slutsatser samt vägleda och informera patienten

Underlättande av patientens blodcirkulation enligt akutvårdskraven på basnivå:

- ? kan använda en halvautomatisk defibrillator vid behandling av en livlös patient och samtidigt beakta säkerhetsfaktorer
- ? kan identifiera rytmer som bör behandlas genom defibrillation (kammарflimmer och pulslös kammartakykardi)
- ? kan identifiera andra rytmer som har anknytning till livlöshet (asystole, pulslös rytm)
- ? kan påbörja yttre hjärtmassage enligt gällande regler
- ? kan synkronisera hjärtmassage och ventilation samt behärskar det rätta förhållandet mellan dessa

Undersökning av det neurologiska tillståndet:

- ? beaktar patientens ångest, rädsla och smärta p.g.a. rubbningar i medvetandegraden
- ? tar hänsyn till, stödjer och vägleder anhöriga, närstående och andra som finns på platsen
- ? känner till det autonoma nervsystemets funktion; det sympatiska och parasympatiska nervsystemets funktion och deras verkningsmekanismer
- ? kan identifiera rubbningar i medvetandegraden hos en barn-, vuxen- och äldrepatient

<p>Ambulansföraren skall kunna planera de akutmåtgärder som patienten behöver utan dröjsmål vid sjukdomar i andningsorganen, hjärtat och blodomloppet, neurologiska störningstillstånd, skador på stöd- och rörelseorganen samt vid ämnesomsättningssjukdomar.</p> <p>Ambulansföraren skall på basis av akutmåtgärdsdiagnosen kunna ge akutmåtgärder</p>	<ul style="list-style-type: none"> ? kan bedöma medvetandegraden och rubbningar utan hjälpmedel och kan motivera sina slutsatser genom att jämföra det normala fysiologiska tillståndet med det patologiska ? känner till och kan använda medicinska och kliniska begrepp i undersökningssituationer för att benämna de neurologiska patologiska förändringar som observeras ? kan dra slutsatser samt vägleda och informera patienten ? informerar om patientens tillstånd och vård (t.ex. kommunikations-, konsultations- och interaktionsförmåga) <p>Att hjälpa en patient som lider av rubbningar i medvetandegraden enligt akutmåtgärdskraven på basnivå:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan bedöma medvetandegraden med hjälp av GCS-skalan ? kan säkra de grundläggande organfunktionerna hos en medvetslös patient ? kan dra slutsatser samt vägleda och informera patienten <p>Planering av akutmåtgärden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? beaktar patientens tillstånd ? kan identifiera skademekanismen och dess följder på basis av patientens tillstånd samt kan påbörja behandlingen enligt dessa faktorer, känner till mekanisk och icke-mekanisk invalidisering ? har förmåga att lyssna på patienten ? behärskar situationen och arbetar lugnt och sansat ? väljer akutmåtgärder enligt patientens tillstånd ? väljer säkra arbetsätt ? väljer rätt instrument och apparatur som lämpar sig för patientens tillstånd samt beaktar verksamhetsbegränsningarna ? väljer medicinering enligt patientens tillstånd och beaktar verksamhetsbegränsningarna för vården ? kan kanylera perifera vener med beaktande av verksamhetsbegränsningarna ? informerar om patientens tillstånd och vård (t.ex. kommunikations-, konsultations- och interaktionsförmåga) <p>Akutmåtgärder vid andningsbesvär:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? beaktar patientens helhetstillstånd
--	---

vid nedsatt funktionsförmåga hos patientens andningsorgan p.g.a. sjukdom eller skada, t.ex. vid lungastma, lungödem, COPD, pneumothorax och hyperventilationssymtom.

Ambulansföraren skall kunna ge akutvård vid nedsatt funktion hos patientens hjärta och blodomlopp p.g.a. sjukdom eller skada, t.ex. vid bröstsmärtor, infarkt samt rytm- och ledningsrubbningar.

Ambulansföraren skall kunna ge akutvård vid neurologiska störningstillstånd förorsakade av sjukdom eller skada, t.ex. vid TIA-symtom, störningar i hjärngenomblödningen samt blödningar och inflammationer under skallbenet.

Ambulansföraren skall kunna påbörja behandlingen av en livlös patient enligt akutvårdskraven på basnivå och arbeta som medlem av återupplivningsgruppen enligt ansvarsfördelningen.

- ? ger syrgasbehandling enligt tillståndet och symtomen
- ? väljer syrgasbehandlingsätt enligt tillståndet och symtomen samt känner till FiO₂ för varje metod
- ? kan använda näsgrinna
- ? kan använda venturimask
- ? kan använda mask med syreresservoar
- ? kan använda nebulisator
- ? behärskar användningen av mask och andningsbälg vid syrgasbehandling och assisterad andning
- ? kan ge CPAP-behandling och är medveten om kontraindikationerna
- ? kan ge ventilatorbehandling
- ? kan ge läkemedelsbehandling: patientens egna läkemedel enligt ordination, medicinsprayer, iv-medicinering enligt läkarens anvisningar med beaktande av verksamhetsbegränsningarna
- ? konsulterar sakligt med hjälp av telematiken
- ? kan vägleda och informera patienten

Akutvård vid störningar i hjärtats och blodomloppets funktion:

- ? beaktar patientens helhetstillstånd
- ? kan mäta 13-kanals EKG och konsultera på basis av den
- ? kan ge läkemedelsbehandling: patientens egna läkemedel enligt ordination, nitro som resoriblett eller spray, ASA, iv-medicinering enligt läkarens anvisningar med beaktande av verksamhetsbegränsningarna
- ? konsulterar sakligt med hjälp av telematiken
- ? kan vägleda och informera patienten

Akutvård vid rubbningar i medvetandegraden:

- ? beaktar patientens helhetstillstånd
- ? kan ge läkemedelsbehandling med beaktande av verksamhetsbegränsningarna
- ? konsulterar sakligt med hjälp av telematiken
- ? kan vägleda och informera patienten

Akutvård av en livlös patient:

- ? kan konstatera att patienten är livlös inom tidsgränserna
- ? kan upphöra med vården enligt anvisningar

<p>Ambulansföraren skall kunna ge den akutvård av stöd- och rörelseorganen som patienten behöver, t.ex. vid mekanisk invalidisering.</p>	<p>Återupplivning av en patient som konstaterats vara livlös:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan kanylera venen i armvecket ? kan intubera en livlös vuxenpatient via munnen ? behärskar hjärtmassage- och ventilationstekniken ? behärskar maskventilationstekniken ? kan ge läkemedels- och vätskebehandling: läkemedelsbehandling enligt kraven på basnivå och enligt gällande och/eller lokala vårdföreskrifter med beaktande av verksamhetsbegränsningarna <p>Akutvård av områdena kring stöd- och rörelseorganen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? beaktar patientens helhetstillstånd ? kan använda och välja anatomiskt rätt stöd- och spjälningstrustning ? kan hantera transportunderlaget på ett säkert sätt ? kan motivera användningen och valet av utrustning ? kan ge läkemedels- och smärtbehandling ? kan vägleda och informera patienten
--	---

<p>Ambulansföraren skall kunna ge den akutvård som patienten behöver vid ämnesomsättningssjukdomar såsom diabetes.</p>	<p>Akutvård vid ämnesomsättningssjukdomar:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? beaktar patientens helhetstillstånd ? gör undersökningar enligt patientens tillstånd (t.ex. B-gluc) ? ger läkemedelsbehandling med beaktande av verksamhetsbegränsningarna ? kan motivera användningen och valet av vårdredskap ? informerar om patientens tillstånd och vård (t.ex. kommunikations-, konsultations- och interaktionsförmåga)
<p>Ambulansföraren skall kunna ge den akutvård som patienten behöver i olika situationer t.ex. vid graviditeter, förlossningar, förgiftningar, överkänslighetsreaktioner och mentala störningar.</p>	<p>Akutvård i olika situationer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? beaktar patientens helhetstillstånd ? lugnar patienten och hans närstående ? undersöker patienten enligt hans tillstånd ? ger läkemedelsbehandling med beaktande av verksamhetsbegränsningarna ? kan motivera användningen och valet av vårdredskap ? informerar om patientens tillstånd och vård (t.ex. kommunikations-, konsultations- och interaktionsförmåga)

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

Yrkesprovet i delen Akutvård vid sjuktransporter bedöms på basis av sjuktransporter och akutvård på basnivå som utförts i en äkta samt i en simulerad arbetsmiljö. Bedömningen inriktas på patientarbete som utförs som en process enligt kraven på yrkesskicklighet, på arbetsprestationer och förmågan att arbeta som medlem av arbetsteamet samt på självvärdering. Som stöd för bedömningen används den skriftliga planeringen av arbetsprocessen med motiveringar, feedback från patienter, feedback från arbetsteamet och kombinationer av dessa. De bedömda prestationerna skall dokumenteras och feedback om dem ges till examinanden direkt efter bedömningen.

4 § Ambulanskörning och larmutryckning

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Ambulansföraren skall vara förtrogen med utryckningsfordonet och den grundläggande lagstiftning som berör larmutryckning.</p> <p>Ambulansföraren skall behärska normal ambulanskörning och principerna för utryckning av olika grad samt känna till den grundläggande lagstiftningen som reglerar dessa.</p>	<p>Grundläggande lagstiftning om utryckningsfordonet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? känner till den lagstadgade definitionen av utryckningsfordon ? vägtrafiklagen (267/1981) 2a § 4 där ambulansens mått och utrustning beskrivs ? känner till de godkännande myndigheterna (3 § 1-3, 15 §) i förordningen om fordons konstruktion och utrustning 1256/1992 <p>Grundläggande lagstiftning om larmutryckning:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? känner till de lagstadgade rättigheterna och skyldigheterna vid larmutryckning ? känner till vägtrafiklagen (48 §, 2 kap. 2 – 48 §, 48 § 1 mom., 3 §, 4 § 1 mom., 6 § 1 mom., 23 §) ? känner till vägtrafikförordningen (182/1982) 52 § 1 mom., 52 § 2 mom. <p>Larmutryckning av olika grad:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? behärskar normal ambulanskörning samt beaktar omsorgsfullhets- och försiktighetsfaktorer ? behärskar olika grader av larmutryckning ? behärskar förutseende larmutryckning ? känner till de lagar och förordningar som reglerar olika grader av larmutryckning ? vägtrafiklagen 5 §, 48 § 2 mom., 25 § ? vägtrafikförordningen 4 §, 8 §, 9 §
<p>Ambulansföraren skall visa ansvarskänsla och behärska rätt taktik vid larmutryckning.</p>	<p>Taktik vid larmutryckning:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? är medveten om sin ansvarsskyldighet samt har rätt inställning vid larmutryckning ? skaffar sig tillräcklig förhandsinformation ? väljer rätt färdväg med tanke på situationen och målet ? placerar fordonet rätt vid målet ? behärskar det viktigaste vid larmutryckning ? behärskar larmutryckning vid vägkorsningar med trafikljus ? behärskar alarmutryckning i tätort samt under andra vägförhållanden ? använder säkerhetsbälte både vid larmutryckning och normal körning
<p>Ambulansföraren skall känna till och beakta</p>	<p>Akutvårdsfaktorer vid larmutryckning:</p>

<p>akutvårdsfaktorerna i anslutning till larmutryckning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ? känner till larmcentralens riskklassificering ? kan bedöma hur brådskande sjuktransporten är på basis av patientens tillstånd och symtom ? kan utföra patienttransporten säkert och smidigt
<p>Ambulansföraren skall kunna kontrollera ambulansens körtekniska skick mellan arbetspassen och periodiskt.</p> <p>Ambulansföraren skall kunna kontrollera ambulansens vårdredskap och övriga utrustning mellan arbetspassen och periodiskt.</p> <p>Ambulansföraren skall kunna städa och rengöra ambulansen dagligen och periodiskt.</p>	<p>Ambulansens körtekniska skick:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan göra en förebyggande granskning av fordonet efter varje arbetspass ? kan göra periodvisa kontroller av fordonet och vid behov skicka fordonet för underhåll <p>Kontroll av ambulansens vårdredskap och övriga utrustning:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kontrollerar vårdredskapens och den övriga utrustningens mängd, funktion och kondition i början av arbetspasset ? gör periodiska granskningar av vårdredskapen och den övriga utrustningen ? kontrollerar vårdredskapen och den övriga utrustningen efter en sjuktransport och gör vid behov påfyllningar ? meddelar om eventuella fel och brister enligt föreskrifter till förmannen eller till den som är ansvarig <p>Daglig och periodisk städning och rengöring av ambulansen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan rengöra, städa och desinficera ambulansen samt behärskar den antiseptiska arbetsföljden ? kan rengöra och desinficera vårdredskapen och den övriga utrustningen ? kan kontrollera vårdredskapens och den övriga utrustningens sterilitet och kan vid behov skicka dem för underhåll

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

Yrkesprovet i delen Ambulanskörning och larmutryckning bedöms på basis av körning med ambulans och kontroller av ambulansens bruksskick som gjorts i en äkta samt i en simulerad arbetsmiljö. Bedömningen inriktas på arbetsprestationer enligt kraven på yrkesskicklighet och på självvärdering. Som stöd för bedömningen används examinandens skriftliga produktion med motiveringar samt feedback från arbetsteamet. De bedömda prestationerna skall dokumenteras och feedback om dem ges till examinanden direkt efter bedömningen.

B. VALFRIA DELAR I EXAMEN

5 § Själständigt yrkesutövning

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Ambulansföraren skall veta vad som kännetecknar en yrkesutövare som arbetar med akutvård inom social- och hälsovården.</p>	<p>Kännetecknande för yrkesutövare som arbetar med akutvård inom social- och hälsovården:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? iakttar sina yrkesetiska skyldigheter ? följer lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/94), 3 kap. § 15-21 ? följer lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg (343/91, ändring 662/94) ? tar ansvar för sitt eget arbete och dess utveckling
<p>Ambulansföraren skall känna till begreppet affärsidé, olika verksamhetsätt samt betydelsen av att utvidga och utveckla verksamhetsidén i sitt arbete som självständig ambulansförare.</p>	<p>Överensstämmelse mellan affärsidén och verksamheten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? gör en marknadsutredning inom den egna branschen och det egna verksamhetsområdet (kunder, målgrupper, produkter och verksamhet) ? försäkrar sig om att verksamheten har förutsättningar att lyckas i regionen (kommunen, samkommunen, sjukvårdsdistriktet) ? förutser kraven på förändringar i tjänstens kvalitet och tillgänglighet ? använder sig vid behov av experttjänster

<p>Ambulansföraren skall känna till olika företagsformer så att han på ett välunderbyggt sätt kan planera ett lämpligt eget företag. Vid planeringen skall ambulansföraren beakta de ansvarsfrågor som berör olika företagsformer.</p>	<p>Kännedom om företagsformerna:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? känner till de olika företagsformernas särdrag (enskild firma, öppet bolag, kommanditbolag och aktiebolag) ? kan välja företagsform och motivera sitt val
<p>Ambulansföraren skall förstå begreppet nätverksekonomi och skall kunna arbeta inom ett nätverk på ett sätt som gynnar alla parter.</p>	<p>Arbete som medlem av ett nätverk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan flexibelt erbjuda olika sektorer sina tjänster ? kan samarbeta med andra aktörer inom social- och hälsovården
<p>Kvaliteten på ambulansförarens kundservice skall bidra till att skapa och upprätthålla kundrelationer.</p>	<p>Att skapa och upprätthålla kundrelationer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? iakttar sekretesskyldigheten och tystnadsplikten ? månar om kvaliteten på kundservicen ? respekterar patientens självbestämmanderätt
<p>Ambulansföraren skall kunna analysera och förutse annalkande utvecklingstrender inom den egna branschen. Ambulansföraren skall kunna identifiera yttre faktorer inom branschen som inverkar på hans företagsverksamhet.</p>	<p>Att förutse förändringar i verksamhetsmiljön:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? känner till möjligheterna och begränsningarna inom branschen ? är medveten om konkurrenssituationen och rustar sig för den
<p>Ambulansföraren skall känna till vilka ekonomiska och mentala resurser som företagsverksamheten kräver samt kunna bedöma hur stort behovet av dessa resurser är när man startar ett företag och avlönar personal.</p>	<p>Resursanalys av företaget:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? gör en realistisk bedömning av de personalmässiga, ekonomiska och mentala resurserna ? kan bedöma den behövliga personalens yrkeskunskaper
<p>Ambulansföraren skall kunna använda sig av marknadsföring för att göra sitt företag känt.</p>	<p>Marknadsföringsplan och åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? kan identifiera målen för marknadsföringen ? behärskar marknadsföringsmetoderna och marknadsföringsredskapen i tillräcklig omfattning ? använder sig vid behov av experttjänster ? iakttar de moraliska och etiska gränserna för marknadsföring av vårdtjänster
<p>Ambulansföraren skall kunna göra anmälningarna i anslutning till grundandet av företaget.</p>	<p>Grundandet av företaget:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? anhåller om tillstånd med erforderliga bilagor ? ingår avtal med samarbetspartner (kommunen, FPA) ? gör de lagstadgade anmälningarna i anslutning till grundandet av företaget (beskattning, FöPL, APL, länsstyrelsen och

	handelsregistret)
Ambulansföraren skall känna till företagarens och den anställdas socialskydd och skyldigheter samt de lagstadgade försäkringarna.	Socialskyddet och företagets försäkringar: ? tar ändamålsenliga personal-, fordons- och utrustningsförsäkringar ? arrangerar ändamålsenlig hälsovård för sina arbetstagare ? känner till det centrala innehållet i försäkringslagstiftningen och följer den ? beaktar arbetstagarens rättigheter och den fackliga verksamheten samt bevakar sina intressen
Ambulansföraren skall kunna läsa företagets bokslutshandlingar och på basis av dem räkna ut de viktigaste nyckeltalen i anslutning till lönsamhet och likviditet. Han kan vid behov samarbeta med redovisningsexperter.	Företagets ekonomiförvaltning: ? kan bedöma de fasta kostnaderna och förändringar i dem (skatter, förskottsskatter, APL, försäkringar) ? behärskar investeringsplanering ? använder sig vid behov av experttjänster
Ambulansföraren skall känna till företagarens och intressebevakningssystemet och organiseringen samt deras användningsmöjligheter.	Kännedom om organiserad rådgivning: ? är medveten om att företagaren själv är ansvarig för sin yrkesutövning ? känner till möjligheten att få stöd och rådgivning av intresseorganisationer

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

Vid bedömningen av yrkesprovet i delen Självständig yrkesutövning används examinandens skriftliga produktion, muntliga motiveringar, projektarbeten/portföljer eller kombinationer av dessa som grundar sig på kraven på yrkesskicklighet och där sjuktransportens särdrag framträder så tydligt som möjligt. De bedömda prestationerna skall dokumenteras och feedback om dem ges till examinandan direkt efter bedömningen.

6 § Arbetet som ambulansförare i akutvårdsorganisationen

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Ambulansföraren skall känna till sjuktransporttjänsternas utveckling och nuvarande situation samt arbetets samhälleliga betydelse.</p>	<p>Kännedom om sjuktransporttjänsternas situation:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? känner till ambulansverksamhetens utvecklingshistoria ? känner till ambulansverksamhetens nuvarande situation och verksamhetsprinciper inom ett servicesystem (enskilt företag, kommun, samkommun) ? kan redogöra för sjuktransporttjänsternas samhälleliga betydelse
<p>Ambulansföraren skall kunna utföra sina arbetsuppgifter resultatansvarigt.</p>	<p>Resultatansvarigt arbete:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? deltar aktivt i utvecklingen av ambulansverksamheten som anställd ? deltar i uppgörandet av verksamhets- och finansieringsplaner som expert på sitt arbete ? arbetar ekonomiskt
<p>Ambulansföraren skall kunna bedöma kvaliteten och ekonomin hos det egna arbetet som en del av hela akutvårdssystemet.</p>	<p>Bedömning av de egna resurserna:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? gör en analytisk bedömning och ger hållbara motiveringar ? gör en realistisk bedömning av det egna kunnandet som stödjer den interna företagsverksamheten ? värdesätter sitt eget yrkeskunnande och dess utveckling ? förstår betydelsen av sitt arbete i akutvårdssystemet
<p>Ambulansföraren skall kunna utveckla sitt eget arbete och arbetsgemenskapens verksamhet på basis av feedback och utvärderingar.</p>	<p>Utveckling av verksamheten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? följer upp transportrapporterna och drar slutsatser ? följer upp dokumentationen av arbetet och drar slutsatser ? samlar in feedback och drar slutsatser ? samlar in utvärderingsinformation och drar slutsatser ? deltar aktivt i utvecklingen av arbetsgemenskapens sjuktransporter
<p>Ambulansföraren skall kunna samarbeta med aktörer som arbetar för att utveckla ambulansverksamheten.</p>	<p>Samarbete och nätverksbildning:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? deltar aktivt i utvecklingen av ambulansverksamheten inom den egna arbetsgemenskapen och i mera omfattande utvecklingsarbetsgrupper ? söker samarbete och har goda konsultationsfärdigheter

<p>Ambulansföraren skall kunna introducera och vägleda nya medlemmar i arbetsgemenskapen samt arbetsgemenskapens övriga medlemmar och studerande.</p>	<p>Förmåga att introducera och vägleda:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? introducerar planmässigt och etappvis ? tillgodogör sig feedback konstruktivt ? vägleder planmässigt och ansvarsfullt ? vägleder klart och grundligt ? vägleder inspirerande ? vägleder långsiktigt ? behärskar introduktions- och vägledningssituationen
<p>Ambulansföraren skall kunna produktifiera sin egen sakkunskap och göra den till en del av vårdkedjan som helhet.</p>	<p>Produktifiering av sakkunskapen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? produktifierar sin sakkunskap på ett välmotiverat sätt ? marknadsför sitt eget kunnande för servicenätverket
<p>Ambulansföraren skall känna till reglerna för tjänsteförhållandet samt arbetsavtalspraxisen.</p>	<p>Kännedom om arbetsavtalet och regler som berör arbetsförhållandet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ? följer arbetsavtalet ? använder sig av stöd och rådgivning

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

Yrkesprovet i delen Arbetet som ambulansförare i akutvårdsorganisationen skall bedömas i det system som producerar sjuktransporttjänster inom den offentliga sektorn i regionen. Examinanden deltar i sjuktransporter och utvecklingen av dem och gör en utredning över detta. Vid bedömningen används skriftlig produktion, muntliga motiveringar, projektarbeten/portföljer eller kombinationer av dessa som grundar sig på kraven på yrkesskicklighet och där sjuktransportens särdrag framträder så tydligt som möjligt. Som stöd för bedömningen används självvärdering och feedback från arbetsteamet. De bedömda prestationerna skall dokumenteras och feedback om dem ges till examinanden direkt efter bedömningen.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

UTBILDNINGSSTYRELSEN
Utbildningsstyrelsen/försäljning
Hagnäsgatan 2
Pb 380
00531 Helsingfors

Tfn: försäljning (09) 774 774 50
växel (09) 774 774
fax (09) 774 774 75
E-mail: myynti@oph.fi
Internet: www.oph.fi